

Ordföranden har ordet 2014

Från VärmlandsAnor 2014:4

Så har vi kommit in i släktforsarsäsongen på allvar och "Vem tror du att du är" på TV är avklarat och de där gråtmilda amerikanerna håller i skrivande stund på för fullt. Det är kul att se de här programmen och helt klart så bidrar de till vår så här långt ständigt ökande medlemskader.

När jag för länge sedan började med att dokumentera min egen släktforskning hade jag en del material som jag tidigare fått av andra. På den tiden hade jag ännu inte insett värdet av att kritiskt granska källor på sådant som man fått från annat håll. Möjligheterna att kunna kontrollera var också begränsade. Under våren när vi jobbade med programserien i P4 Värmland bläddrade jag igenom en släktutredning som en av våra medlemmar hjälpt till att ta fram för ett fall vi arbetade med. Helt plötsligt fastnade ögonen på Edsgatans gård i Karlstads socken och några kända namn på mina egna anor. Kul, tänkte jag och läste lite noggrannare. Men vänta nu, det här stämmer inte! Lars Svenssons hustru ska vara Catharina Jansdotter född 1789-01-25 i Råmyren, Sunne. I det dokumentet jag satt med nu så skulle hustrun heta Katarina Jonsdotter född 1789-12-14 i Sventorp (Svensby), Sunne. Kunde det verkligen vara så! Jodå det kunde det visst, det var inte så svårt att kontrollera källorna och konstatera det. Den första Catharina blev klassad som svagsint fattighjon och blev kvar i Råmyren medan den rätta kom till Karlstad och blev min ana. Med det här för ögonen och den knäpp på näsan jag fått inser jag att det finns ytterligare några anor som jag fått lite för lätt och som måste kollas upp.

Jag har inte skickat in några utdrag till Disbyt-basen än. Har inte hunnit med helt enkelt, det tar tid att vara ordförande. Men när jag gör det så blir det bara sådant med av mig genomgången källmaterial. Jag och 20 000 andra fick i sommar en befogad påminnelse från DIS att vi borde skicka in utdrag från vår forskning. Det för tanken till att det faktiskt finns fel i Disbyt-basen vilket jag själv tidigare kunnat konstatera. Forskaren då i fråga hade valt fel hustru och därmed moder till en av mina anor vilket väl måste rättas till. Detta för tanken till DIS gigantiska projekt RDG, Rikstäckande Genealogisk Databas. Tanken är att skapa en databas över alla personer som levat i Sverige under all släktforskningsbar tid. Det är lätt att inse hur svårt ett sådant här projekt är att genomföra. Jag tänker då på omfattning och svårigheten att hålla bort felaktiga uppgifter. "Stolleprov" har de själva kallat det i något sammanhang och som jag förstår det är en prototyp utvecklad. Det ska verkligen bli intressant att följa det här projektet som när det är genomfört öppnar nya perspektiv för kommande tiders släktforskare. Själv är jag full av beundran över att DIS vågat ge sig på ett sådant gigantiskt projekt och jag tror att dom klarar av det.

Göran Dour
ordförande

Från VärmlandsAnor 2014:3

Så har ännu en sommar förflutit med föreningens planerade aktiviteter och då framför allt vårt stora projekt Släktforskar dagarna 2014. Vi har fått sanslöst många uttryck på uppskattning från våra besökare, utställare, föreläsare och andra som haft anknytning till projektet. Själva känner vi oss nöjda, även om det kan finnas detaljer som inte gått helt snörrakt. Men det som är viktigt är de intryck som besökare, utställare och föreläsare förmedlar oss. När vi nu tagit till oss allt det här, kommer det kanske vara svårt att hålla sig ödmjuk. Hundratalet funktionärer arbetade för oss under mässan, vissa kanske endast en dag, medan andra har arbetat heltid med projektet i två år. Som ordförande känner jag mig väldigt stolt över det som våra medlemmar har uträttat. I det här sammanhanget måste vi även nämna våra samarbetspartners Arkivcentrum Värmland och Svenska Migrationscentret som gjort stora insatser. Samarbetet med kongressanläggningen KCCC har fungerat perfekt under hela resan. Tack alla för ert arbete!

De aktiva i föreningen har under sommaren alltså haft ett stort arbete med att klara ut föreningens verksamhet och så även i min familj där utöver mitt uppdrag, min bättre hälft har varit knuten till projektet sfd2014. Någon tid för de släktforskarresor som vi sommartid vanligen åker på, har det inte kunnat bli för vår del. Vanligen är det enbart jag som håller på och fixar med sådant som hör till släktforskningen men nu håller vi alltså på båda två. Det kan väl vara trevligt att ha en sådan här sak gemensamt men så mycket forskning blir det ju inte. Hon har under våren varit på kurs hos vår ständige grundutbildare och jag tyckte att han sade att det gick riktigt bra på slutet. Vi får väl se om vi kan ta tag i det här längre fram när det lugnar ner sig. Jag har gjort en del forskning åt henne tidigare och hon har två grenar med intressanta glasblåsare i både Värmland och Småland att jobba med. Vi har i föreningen ett flertal par som forskar tillsammans och vi har sett hur kul dom har det och hur bra det går.

Göran Dour
Ordförande

Från VärmlandsAnor 2014:2

Så har föreningen haft sitt årsmöte och jag har hedersamt nog blivit omvald som ordförande. I den rollen känns det som att det gångna året har gått väldigt fort. Detta beror väl på den intensiva verksamhet som vi haft i föreningen, inte minst med projektet Släktforskardagarna 2014. I dagarna har också Sveriges Radio P4 Värmlands programserie om släktforskning avslutats, där vi och våra samarbetspartners varit delaktiga. Det blev åtta program och ytterligare ett kommer att sändas strax före nämnda Släktforskardagarna. Vi uppskattar alla positiva reaktioner på sändningarna som vi fått ifrån olika delar av landet.

Föreningen kommer att vara med på Borgviksdagen 12 juli, under Kulturveckan i Sunne 5 – 6 augusti, Skördefesten på Värmlandsnäs 6 – 7 september. Men framförallt vårt stora egna projekt Släktforskardagarna 2014 på KCCC i Karlstad 30 - 31 augusti.

Ofta får jag frågan om vad det är för efternamn jag har, Dour hör man ju inte så ofta i vart fall inte i Sverige. Däremot i exempelvis Frankrike är det vanligt. Under åren har jag ofta fått frågan "Är du taget?". Nej, det är inte taget utan givet eftersom det är ett soldatnamn som vi burit sedan min ana Anders fick det under hösten 1812, av kompanichefen vid Kungliga Värmlands Fältjägare Regemente Erik Gustaf Löwenborg.

Före det var vi också soldater och hette Bårman från Sandseryd som ligger nära Jönköping. Namnet kommer sig av att Eköns soldattorp där Anders farfar Olof Bårman var soldat vid Jönköping regementes Livkompani, lydde under Bårarps Norregård. Anders far Peter Bårman var ryttare vid Smålands kavalleriregemente Jönköpings kompani. Han bebodde två dragontorp, först Källebacken och därefter Källarp där han senare blev rotemästare. Båda dessa herrar var med i ett antal av våra krig under senare delen av 1700-talet och början av 1800-talet.

Exakt när Anders Bårman blev Anders Dour vet jag inte, men Värmlands fältjägare låg en månad hösten 1812 i Jönköping och kanske det var då han blev värvad till Löwenborgs kompani. Anders var musiker och spelade ett blåsinstrument som kallades halvmåne, ett tidigare namn på jägarhorn. Namnet stavades Dour men uttalades dur och så gjordes det ända fram till på 1950-talet då det automatiskt från omgivningen blev dour, alltså ungefär som i jour. Det fanns två musiker på kompaniet och den andre var trumslagaren Håkan Moll. Det var alltså både dur och moll vilket kanske var fyndigt redan då. Efter Napoleonkrigen och påföljande fred blev Anders Dour postiljon. Därefter har vi i rakt nedstigande led varit tekniker av olika slag ända in i de dagar vi nu framlever.

Min far Gösta Dour var född 1908 och gick i sin barndom på Herrhagsskolan i Karlstad. På den tiden var skolbänkarna gjorda så att man satt två i varje bänk. Jag har ett foto på pappas klass där man ser hur det ter sig ut. Det anmärkningsvärda var att pappas bankkamrat hette Artur Moll. Än en gång blev det således dur och moll. Jag känner inte till denne Artur trots att jag är uppväxt i Karlstad. Huruvida han var släkt med den tidigare nämnde Håkan Moll vet jag inte. Jag får väl forska på det vid tillfälle. Men jag minns att det pratades om det här med dur och moll när jag var barn. När jag flyttade tillbaka till Karlstad efter att levt mitt vuxna liv på annat håll, var det faktiskt fortfarande äldre personer som kom fram till mig och frågade vad jag egentligen hette. Stavningen har alltid varit Dour men i det på senare år upprättade Centrala Soldatregistret skriver man Dur vilket jag inte förstår. Förklaringen jag fått är att det ska vara "lättare att söka på" som jag inte heller förstår. I nuläget är vi inte så värst många i Sverige som bär detta märkliga namn. Mina närmaste anhöriga är fyra varav tre är födda med namnet. Fyra släktinger har antagit namnet som familjenamn. Dessutom finns det en yngre dam som fått namnet utifrån vad jag förstår. Nio personer blir det vad jag vet.

Dour som i jour är alltså namnet, fyra bokstäver, lättare att uttala än att stava och felstavat i olika varianter blir det ofta. Vi har ju haft det som familjenamn i nära 202 år vid det här laget, så man vänjer sig. Hellre det än Bårman, i vart fall för min del...

*Göran Dour
Ordförande*

Från VärmlandsAnor 2014:1

Så har vi bara ett halvår kvar till att vårt stora evenemang Släktforskar dagarna 2014 går av stapeln. Det kan verka vara en lång tid, men alla involverade har många frågor att klara av i dessa dagar. Förberedelserna har vid det här laget pågått i ett och ett halvt år. Men under de sista dagarna av augusti månad så smäller det...

Intresset för släktforskning är i ständigt ökande vilket tydligt märks i media. Sveriges Radio P4 Värmland arbetar med en programserie i ämnet som sker i samarbete med vår förening samt våra samarbetspartner och kommer att sändas under vintern/våren 2014. Det är ett stimulerande arbete för oss att medverka i.

För ett tag sedan såg jag att Lasse Åberg varit med på Stjärnorna på slottet. Då mindes jag att han varit med i programserien Vem tror du att du är. När jag såg det programmet hajade jag till då jag tyckte mig känna igen delar av anorna. Efter kontroll visade det sig att vi är sjumänningar Lasse och jag. Vi stammar båda från en lång rad av hammarsmeder som hette Hammarström och upphovet till dessa var en präst som drev bergsbruk i Skinnskattebergs socken. Han var en så pass intressant person att det skrivits bok om honom, Ericus Petri Sudermannus i Skinnskatteberg - en studie i bruk och missbruk av kyrklig och världslig makt. Författare är B. Folke Pettersson. Det är inte så vanligt att jag hittar böcker om mina förfäder och det var en intressant läsning då boken kom.

Denna präst hette egentligen Erik Pedersson vilket då på latin blev Ericus Petri och Sudermannus kom sig av att han var från Södermanland. Han kom från en välbärgad familj i Nyköpingstrakten och hans far var en herreman vid namn Per som hade en okänd relation till kungaslätten Vasa vilket Ericus hade fördel av under sin uppväxt, utbildning och yrkesverksamma liv. Han utbildades vid Strängnäs domskola, universitetet i Uppsala och tog magisterexamen i Rostock, Tyskland. Ericus studier bekostades av hans anonyma välgörare. Efter hemkomsten hade han enklare tjänstgöringar som skrivare i kungens kansli innan han prästvigdes år 1588 och blev Kaplan i Nås församling i Väster-Dalarna. 1598 fick han med Kung Karls nådiga bifall kyrkoherdetjänsten i Skinnskatteberg. Nu med förbättrade villkor kunde han anlägga en hammarsmedja och skaffa sig en egendom som kom att kallas Prästbyn.

Som präst gick det bra för Ericus och redan 1593 fick han förtroendet att vara med vid Uppsala möte och var en av undertecknarna av beslutet. Uppsala möte betecknar den lutherska reformationens slutliga stadfästande och konsolidering i Sverige. Han var också en av de första prästerna i landet som fick föra kyrkböcker över födda och döda i församlingen.

Det gick bra för Ericus även på den mera världsliga delen av livet med familjen, hammarsmedjan och egendomen. Tidvis hade han det hett om öronen med en hel del konflikter med bergsmän, biskop, domkapitel och andra, men det redde han ut. En tid var han till och med avstängd från sitt ämbete. Efter att ha levt allt detta spännande liv avled han 100 år gammal år 1647. Han hade redan år 1631 utsett sin styvson till vice pastor och själv till stor del suttit "liber laborum" på sin gård.

Detta var en enkel sammanfattning av min tolkning av boken. Där skrivs inte rakt ut men man kan uppfatta att det anses föreligga ett släktskap med kungaätten Vasa. Jag tänker i alla fall inte göra några anspråk på att få bära konungariket Sveriges krona.

Av detta om Ericus fanns inget i det nämnda TV programmet Vem tror du att du är, trots tillgång till omfattande forskarresurser i bakgrunden. Vad jag minns åkte teamet till USA och träffade några personer från en utvandrad släktgren. Inget som gjorde några avtryck på mig i vart fall. Kanske ett uttryck för skillnaden på betraktelsesätt mellan journalister och släktforskare.

Göran Dour
Ordförande
